ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις κρατικές ενισχύσεις υπό μορφή αντιστάθμισης για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας (2011)

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

(2012/C 8/03)

1. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΚΑΙ ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

1. Προκειμένου ορισμένες υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος (ΥΓΟΣ) να λειτουργούν βάσει αρχών και προϋποθέσεων που τους επιτρέπουν την εκπλήρωση του σκοπού τους, ίσως απαιτηθεί οικονομική υποστήριξη από δημόσιες αρχές σε περίπτωση που τα έσοδα τα οποία προκύπτουν από την παροχή της υπηρεσίας δεν επιτρέπουν να καλυφθεί το κόστος που προκύπτει από την υποχρέωση παροχής της δημόσιας υπηρεσίας.

2. Από τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης ([1]) προκύπτει ότι οι αντισταθμίσεις για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας δεν συνιστούν κρατικές ενισχύσεις κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, εφόσον πληρούνται ορισμένες προϋποθέσεις ([2]). Σε περίπτωση που πληρούνται οι εν λόγω προϋποθέσεις, το άρθρο 108 της Συνθήκης δεν ισχύει.

3. Σε περίπτωση που οι αντισταθμίσεις για παροχή δημόσιας υπηρεσίας δεν πληρούν τις προϋποθέσεις αυτές, και στον βαθμό που ικανοποιούνται τα γενικά κριτήρια για την εφαρμογή του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης, οι εν λόγω αντισταθμίσεις συνιστούν κρατικές ενισχύσεις και εμπίπτουν στις διατάξεις των άρθρων 106, 107 και 108 της Συνθήκης.

4. Στην ανακοίνωσή της για την εφαρμογή των κανόνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την αντιστάθμιση του κόστους παροχής υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος ([3]), η Επιτροπή διευκρίνισε τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες οι αντισταθμίσεις δημόσιων υπηρεσιών πρέπει να θεωρούνται κρατικές ενισχύσεις. Επιπλέον, στον κανονισμό της για την εφαρμογή των άρθρων 107 και 108 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις ενισχύσεις ήσσονος σημασίας που χορηγούνται σε επιχειρήσεις οι οποίες παρέχουν υπηρεσίες γενικού οικονομικού συμφέροντος ([4]), η Επιτροπή ορίζει τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες θα πρέπει να θεωρείται ότι μικρά ποσά αντιστάθμισης για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας δεν επηρεάζουν τις συναλλαγές μεταξύ των κρατών μελών ή/και δεν στρεβλώνουν ούτε απειλούν να στρεβλώσουν τον ανταγωνισμό. Υπό αυτές τις περιστάσεις, οι αντισταθμίσεις δεν καλύπτονται από το άρθρο 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης και συνεπώς δεν εμπίπτουν στη διαδικασία κοινοποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης.

5. Το άρθρο 106 παράγραφος 2 της Συνθήκης παρέχει τη νομική βάση για να αξιολογείται κατά πόσον είναι συμβιβάσιμες οι κρατικές ενισχύσεις για ΥΓΟΣ. Προβλέπει ότι οι επιχειρήσεις που είναι επιφορτισμένες με τη διαχείριση ΥΓΟΣ ή που έχουν χαρακτήρα δημοσιονομικού μονοπωλίου υπόκεινται στους κανόνες που περιλαμβάνονται στη Συνθήκη, ιδίως στους κανόνες ανταγωνισμού. Ωστόσο το άρθρο 106 παράγραφος 2 της Συνθήκης προβλέπει εξαίρεση από τους κανόνες που περιέχονται στη Συνθήκη κατά το μέτρο που η εφαρμογή των κανόνων ανταγωνισμού θα εμπόδιζε, νομικά ή πραγματικά, την επιτέλεση των συγκεκριμένων καθηκόντων. Η εν λόγω εξαίρεση εφαρμόζεται μόνο όταν η ανάπτυξη των συναλλαγών δεν επηρεάζεται σε βαθμό ο οποίος θα αντέκειτο στο συμφέρον της Ένωσης.

6. Η απόφαση της Επιτροπής 2012/21/ΕΕ, ([5]) σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 106 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις κρατικές ενισχύσεις υπό μορφή αντιστάθμισης για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας που χορηγούνται σε ορισμένες επιχειρήσεις επιφορτισμένες με τη διαχείριση υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος ([6]) ορίζει τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες ορισμένα είδη αντισταθμίσεων για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας πρέπει να θεωρούνται συμβιβάσιμα με την εσωτερική αγορά σύμφωνα με το άρθρο 106 παράγραφος 2 της Συνθήκης και να εξαιρούνται από την απαίτηση προηγούμενης κοινοποίησης σύμφωνα με το άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης.

7. Οι αρχές που καθορίζεται στην παρούσα ανακοίνωση εφαρμόζονται στις αντισταθμίσεις για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας μόνο στον βαθμό που συνιστούν κρατική ενίσχυση η οποία δεν καλύπτεται από την απόφαση 2012/21/ΕΕ. Οι εν λόγω αντισταθμίσεις υπόκεινται στην απαίτηση προηγούμενης κοινοποίησης σύμφωνα με το άρθρο 108 παράγραφος 3 της Συνθήκης. Η παρούσα ανακοίνωση απαριθμεί τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες τέτοιου είδους κρατικές ενισχύσεις μπορούν να θεωρηθούν συμβιβάσιμες με την εσωτερική αγορά σύμφωνα με τις

([1]) Απόφαση στην υπόθεση C-280/00 Altmark Trans GmbH και Regierungspräsidium Magdeburg κατά Nahverkehrsgesellschaft Altmark GmbH («Altmark»), Συλλογή 2003, I-7747 και απόφαση στις συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-34/01 έως C-38/01 Enirisorse SpA κατά Ministero delle Finanze, Συλλογή 2003, I-14243.

([2]) Στην απόφασή του όσον αφορά την Altmark, το Δικαστήριο απεφάνθη ότι οι αντισταθμίσεις για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας δεν συνιστούν κρατικές ενισχύσεις, εφόσον πληρούνται σωρευτικά τέσσερα κριτήρια. Πρώτον, η δικαιούχος επιχείρηση πρέπει να είναι πράγματι επιφορτισμένη με την εκπλήρωση υποχρεώσεως παροχής δημόσιας υπηρεσίας, ενώ η υποχρέωση αυτή πρέπει να είναι σαφώς καθορισμένη. Δεύτερον, οι βασικές παράμετροι βάσει των οποίων υπολογίζεται η αντιστάθμιση πρέπει να έχουν προσδιορισθεί προηγουμένως αντικειμενικά και με διαφάνεια. Τρίτον, η αντιστάθμιση δεν μπορεί να υπερβαίνει το μέτρο του αναγκαίου για την κάλυψη του συνόλου ή μέρους του κόστους για την εκπλήρωση υποχρεώσεως παροχής δημόσιας υπηρεσίας, λαμβανομένων υπόψη των σχετικών εσόδων και ενός ευλόγου κέρδους για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων αυτών. Τέλος, όταν η επιλογή της επιχειρήσεως στην οποία πρόκειται να ανατεθεί η εκπλήρωση υποχρεώσεως παροχής δημόσιας υπηρεσίας σε συγκεκριμένη περίπτωση δεν πραγματοποιείται στο πλαίσιο διαδικασίας συνάψεως δημοσίας συμβάσεως, παρέχουσας τη δυνατότητα επιλογής του υποψηφίου που είναι σε θέση να παράσχει τις σχετικές υπηρεσίες με το μικρότερο για το κοινωνικό σύνολο κόστος, το επίπεδο της απαραίτητης αντιστάθμισης πρέπει να καθορίζεται βάσει αναλύσεως του κόστους για μια μέση επιχείρηση, με χρηστή διαχείριση και κατάλληλα εξοπλισμένη με μεταφορικά μέσα.

([3]) Βλέπε σελίδα 23 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας.

([4]) Βλέπε σελίδα 4 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας.

([5]) ΕΕ L 7 της 11.1.2012, σ. 3.

([6]) ΕΕ L 7 της 11.1.2012.

διατάξεις του άρθρου 106 παράγραφος 2 της Συνθήκης. Αντικαθιστά το κοινοτικό πλαίσιο για τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων υπό μορφή αντιστάθμισης για την παροχή δημόσιας υπηρεσίας [1].

8. Οι αρχές που καθορίζονται στην παρούσα ανακοίνωση εφαρμόζονται στις αντισταθμίσεις για παροχή δημόσιας υπηρεσίας στον τομέα των αεροπορικών και θαλάσσιων μεταφορών, με την επιφύλαξη των αυστηρότερων ειδικών διατάξεων που περιέχονται σε νομοθετικές ρυθμίσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε συγκεκριμένους τομείς. Δεν εφαρμόζονται στον τομέα των χερσαίων μεταφορών ούτε στον τομέα των δημόσιων υπηρεσιών ραδιοτηλεοπτικών μεταδόσεων που καλύπτονται από την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις που αφορούν τις δημόσιες υπηρεσίες ραδιοτηλεοπτικών μεταδόσεων [2].

9. Οι ενισχύσεις που χορηγούνται σε προβληματικούς παρόχους ΥΓΟΣ θα αξιολογούνται δυνάμει των κοινοτικών κατευθυντήριων γραμμών όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις για τη διάσωση και την αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων [3].

10. Οι αρχές που καθορίζονται στην παρούσα ανακοίνωση εφαρμόζονται με την επιφύλαξη απαιτήσεων που επιβάλλονται από τα εξής:

α) τις απαιτήσεις που επιβάλλονται με τη νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα του ανταγωνισμού (ιδιαίτερα τα άρθρα 101 και 102 της Συνθήκης)·

β) τις διατάξεις της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων·

γ) τις διατάξεις της οδηγίας 2006/111/ΕΚ της Επιτροπής, της 16ης Νοεμβρίου 2006, για τη διαφάνεια των χρηματοοικονομικών σχέσεων μεταξύ των κρατών μελών και των δημοσίων επιχειρήσεων καθώς και για τη χρηματοοικονομική διαφάνεια εντός ορισμένων επιχειρήσεων [4]·

δ) συμπληρωματικές απαιτήσεις της νομοθεσίας της Ένωσης που απορρέουν από τη Συνθήκη ή από τομεακές νομοθετικές ρυθμίσεις.

2. ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΠΟΥ ΔΙΕΠΟΥΝ ΤΟ ΣΥΜΒΙΒΑΣΙΜΟ ΤΩΝ ΑΝΤΙΣΤΑΘΜΙΣΕΩΝ ΓΙΑ ΠΑΡΟΧΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑΣ ΠΟΥ ΣΥΝΙΣΤΟΥΝ ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΕΙΣ

2.1. Γενικές διατάξεις

11. Κατά το τρέχον στάδιο ανάπτυξης της εσωτερικής αγοράς, οι κρατικές ενισχύσεις που δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της απόφασης 2012/21/ΕΕ μπορούν να θεωρηθούν συμβιβάσιμες με το άρθρο 106 παράγραφος 2 της Συνθήκης εφόσον είναι αναγκαίες για τη διαχείριση των υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος και δεν επηρεάζουν την ανάπτυξη των συναλλαγών κατά τρόπο που αντίκειται στο συμφέρον της Ένωσης. Οι προϋποθέσεις που ορίζονται στα τμήματα 2.2 έως 2.10 πρέπει να πληρούνται προκειμένου να επιτευχθεί αυτή η ισορροπία.

2.2. Γνήσια υπηρεσία γενικού οικονομικού συμφέροντος που αναφέρεται στο άρθρο 106 της Συνθήκης

12. Η ενίσχυση πρέπει να χορηγείται για μια γνήσια και ορθώς προσδιοριζόμενη υπηρεσία γενικού οικονομικού συμφέροντος, όπως ορίζεται στο άρθρο 106 παράγραφος 2 της Συνθήκης.

13. Στην ανακοίνωσή της για την εφαρμογή των κανόνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις για την αντιστάθμιση του κόστους παροχής υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος, η Επιτροπή παρέχει καθοδήγηση σχετικά με τις απαιτήσεις που αφορούν τον ορισμό μιας υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος. Ειδικότερα, τα κράτη μέλη δεν μπορούν να συνδέουν με ειδικές υποχρεώσεις παροχής δημόσιας υπηρεσίας τις υπηρεσίες που παρέχονται ήδη ή μπορούν να παρασχεθούν ικανοποιητικά και υπό όρους, όπως τιμές, αντικειμενικά χαρακτηριστικά ποιότητας, συνέχεια και πρόσβαση στην υπηρεσία, συναφείς προς το δημόσιο συμφέρον, όπως ορίζεται από το κράτος, από επιχειρήσεις που λειτουργούν υπό κανονικές συνθήκες της αγοράς. Όσον αφορά το ερώτημα εάν μια υπηρεσία μπορεί να παρέχεται από την αγορά, η εκτίμηση της Επιτροπής περιορίζεται στο να ελέγξει κατά πόσον ο ορισμός του κράτους μέλους στρεβλώνεται από πρόδηλο σφάλμα, εκτός εάν διατάξεις της νομοθεσίας της Ένωσης προβλέπουν αυστηρότερο κανόνα.

14. Στο πεδίο εφαρμογής των αρχών που καθορίζονται στην παρούσα ανακοίνωση, τα κράτη μέλη θα πρέπει να καταδεικνύουν ότι έχουν λάβει δεόντως υπόψη τις ανάγκες για την παροχή δημόσιων υπηρεσιών που στηρίζονται μέσω δημόσιας διαβούλευσης ή άλλων κατάλληλων μέσων με σκοπό να λαμβάνεται υπόψη το συμφέρον των χρηστών και των παρόχων. Τούτο δεν ισχύει όταν είναι προφανές ότι νέα διαβούλευση δεν θα προσδώσει καμία σημαντική προστιθέμενη αξία σε πρόσφατη διαβούλευση.

2.3. Ανάγκη για πράξη ανάθεσης που θα καθορίζει τις υποχρεώσεις δημόσιας υπηρεσίας και τον τρόπο υπολογισμού της αντιστάθμισης

15. Η ευθύνη για τη διαχείριση ΥΓΟΣ ανατίθεται στην ενδιαφερόμενη επιχείρηση με μία ή περισσότερες πράξεις, η μορφή των οποίων καθορίζεται από το κάθε κράτος μέλος. Ο όρος «κράτος μέλος» καλύπτει τις κεντρικές, περιφερειακές και τοπικές αρχές.

16. Η πράξη ή οι πράξεις πρέπει ιδίως να προσδιορίζουν:

α) το περιεχόμενο και τη διάρκεια των υποχρεώσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας·

β) τις επιχειρήσεις και, κατά περίπτωση, τη γεωγραφική περιοχή που αφορούν·

γ) τη φύση των ενδεχόμενων αποκλειστικών ή ειδικών δικαιωμάτων που χορηγούνται στην επιχείρηση από την αρχή ανάθεσης·

δ) την περιγραφή του μηχανισμού αντιστάθμισης και τις παραμέτρους για τον υπολογισμό, την παρακολούθηση και την επανεξέταση της αντιστάθμισης· και

[1] ΕΕ C 297 της 29.11.2005, σ. 4.
[2] ΕΕ C 257 της 27.10.2009, σ. 1.
[3] ΕΕ C 244 της 1.10.2004, σ. 2.
[4] ΕΕ L 318 της 17.11.2006, σ. 17.

ε) τις ρυθμίσεις για την αποφυγή και την ανάκτηση της ενδεχόμενης υπεραντιστάθμισης.

2.4. **Διάρκεια της περιόδου ανάθεσης**

17. Η διάρκεια της περιόδου μιας ανάθεσης θα πρέπει να αιτιολογείται βάσει αντικειμενικών κριτηρίων, όπως η ανάγκη απόσβεσης μη μεταβιβάσιμων στοιχείων πάγιου ενεργητικού. Σε κάθε περίπτωση, η διάρκεια της περιόδου ανάθεσης δεν θα πρέπει να υπερβαίνει την περίοδο που απαιτείται για την απόσβεση των σημαντικότερων στοιχείων ενεργητικού που απαιτείται για την παροχή της ΥΓΟΣ.

2.5. **Συμμόρφωση με την οδηγία 2006/111/ΕΚ**

18. Η ενίσχυση θεωρείται συμβιβάσιμη με την εσωτερική αγορά βάσει του άρθρου 106 παράγραφος 2 της Συνθήκης μόνο όταν η επιχείρηση συμμορφώνεται, κατά περίπτωση, με την οδηγία 2006/111/ΕΚ ([1]). Μια ενίσχυση που δεν συμμορφώνεται με την εν λόγω οδηγία θεωρείται ότι επηρεάζει την ανάπτυξη των συναλλαγών κατά τρόπο που αντίκειται στο συμφέρον της Ένωσης κατά την έννοια του άρθρου 106 παράγραφος 2 της Συνθήκης.

2.6. **Συμμόρφωση με τους κανόνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τις δημόσιες συμβάσεις**

19. Μια ενίσχυση θα θεωρείται συμβιβάσιμη με την εσωτερική αγορά με βάση το άρθρο 106 παράγραφος 2 της Συνθήκης μόνο όταν η αρμόδια αρχή, κατά την ανάθεση της παροχής υπηρεσίας στην υπό εξέταση επιχείρηση, συμμορφώνεται ή δεσμεύεται να συμμορφωθεί με τους ισχύοντες κανόνες της Ένωσης στον τομέα των δημόσιων συμβάσεων. Αυτό περιλαμβάνει οποιεσδήποτε απαιτήσεις περί διαφάνειας, ίσης μεταχείρισης και μη διάκρισης που απορρέουν άμεσα από τη Συνθήκη και, εφόσον ισχύει, το παράγωγο δίκαιο της Ένωσης. Μια ενίσχυση που δεν συμμορφώνεται με τους εν λόγω κανόνες και απαιτήσεις θεωρείται ότι επηρεάζει την ανάπτυξη των συναλλαγών κατά τρόπο που αντίκειται στο συμφέρον της Ένωσης κατά την έννοια του άρθρου 106 παράγραφος 2 της Συνθήκης.

2.7. **Απουσία διάκρισης**

20. Όταν μια αρχή αναθέτει την παροχή της ίδιας ΥΓΟΣ σε περισσότερες από μία επιχειρήσεις, η αντιστάθμιση θα πρέπει να υπολογίζεται με βάση την ίδια μέθοδο όσον αφορά κάθε επιχείρηση.

2.8. **Ύψος της αντιστάθμισης**

21. Το ποσό της αντιστάθμισης δεν μπορεί να υπερβαίνει το μέτρο του αναγκαίου για την κάλυψη του καθαρού κόστους ([2]) για την εκπλήρωση της υποχρέωσης παροχής της δημόσιας υπηρεσίας, συμπεριλαμβανομένου ενός εύλογου κέρδους.

22. Το ύψος της αντιστάθμισης μπορεί να προσδιοριστεί είτε με βάση το αναμενόμενο κόστος και τα έσοδα, ή το πραγματικό κόστος και τα έσοδα, ή ως συνδυασμός των δύο, ανάλογα με τα κίνητρα αποδοτικότητας που επιθυμεί να παράσχει εξαρχής το κράτος μέλος, σύμφωνα με τις παραγράφους 40 και 41.

23. Όταν η αντιστάθμιση βασίζεται, εν όλω ή εν μέρει, στο αναμενόμενο κόστος και έσοδα, αυτά πρέπει να καθορίζονται στην πράξη ανάθεσης. Θα πρέπει να στηρίζονται σε εύλογες και μετρήσιμες παραμέτρους σχετικά με το οικονομικό περιβάλλον όπου εκπληρώνεται η ΥΓΟΣ. Θα βασίζονται, κατά περίπτωση, στην εμπειρογνωσία των τομεακών ρυθμιστικών αρχών ή άλλων ανεξάρτητων από την επιχείρηση οντοτήτων. Τα κράτη μέλη πρέπει να αναφέρουν τις πηγές στις οποίες βασίζουν αυτές τις εκτιμήσεις ([3]). Η εκτίμηση κόστους πρέπει να αντανακλά τις προσδοκίες για την αύξηση της αποδοτικότητας που θα επιτευχθεί από τον πάροχο της ΥΓΟΣ καθ' όλο τον κύκλο ζωής της ανάθεσης.

Καθαρό κόστος που απαιτείται για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας

24. Το καθαρό κόστος που απαιτείται, ή που αναμένεται να απαιτηθεί, για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας πρέπει να υπολογίζεται με βάση τη μεθοδολογία καθαρού αποφευχθέντος κόστους, όταν αυτό ζητείται από τη νομοθεσία της Ένωσης ή την εθνική νομοθεσία και, σε άλλες περιπτώσεις, όταν αυτό είναι δυνατό.

Μεθοδολογία καθαρού αποφευχθέντος κόστους

25. Σύμφωνα με τη μεθοδολογία καθαρού αποφευχθέντος κόστους, το καθαρό κόστος που απαιτείται ή που αναμένεται να απαιτηθεί για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ του καθαρού κόστους διαχείρισης για τον πάροχο με την υποχρέωση παροχής δημόσιας υπηρεσίας και του καθαρού κόστους ή κέρδους διαχείρισης για τον ίδιο πάροχο χωρίς την εν λόγω υποχρέωση. Πρέπει να δίδεται η δέουσα προσοχή στην ορθή αξιολόγηση του κόστους που ο πάροχος της υπηρεσίας αναμένεται να αποφύγει και των εσόδων που αναμένεται να μην εισπράξει, απουσία της υποχρέωσης παροχής δημόσιας υπηρεσίας. Ο υπολογισμός του καθαρού κόστους θα πρέπει να εκτιμά τα οφέλη, περιλαμβανομένων στο μέτρο του δυνατού των άυλων οφελών, που αποκομίζει ο πάροχος ΥΓΟΣ.

26. Το παράρτημα IV της οδηγίας 2002/22/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Μαρτίου 2002, για την καθολική υπηρεσία και τα δικαιώματα των χρηστών όσον αφορά δίκτυα και υπηρεσίες ηλεκτρονικών επικοινωνιών ([4]), και το παράρτημα I της οδηγίας 97/67/ΕΚτου Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Δεκεμβρίου 1997, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς κοινοτικών ταχυδρομικών υπηρεσιών και τη βελτίωση της ποιότητας των παρεχομένων

([1]) Οδηγία 2006/111/ΕΚ για τη διαφάνεια των χρηματοοικονομικών σχέσεων μεταξύ των κρατών μελών και των δημοσίων επιχειρήσεων καθώς και για τη χρηματοοικονομική διαφάνεια εντός ορισμένων επιχειρήσεων.

([2]) Σ' αυτό το πλαίσιο, ως καθαρό κόστος νοείται το κόστος όπως καθορίζεται στην παράγραφο 25 κατωτέρω ή το κόστος μείον τα έσοδα όπου δεν μπορεί να εφαρμοστεί η μέθοδος του καθαρού αποφευχθέντος κόστους.

([3]) Δημόσιες πηγές πληροφοριών, επίπεδα κόστους του παρόχου της ΥΓΟΣ στο παρελθόν, επίπεδα κόστους ανταγωνιστών, εκθέσεις του κλάδου, κλπ.

([4]) ΕΕ L 108 της 24.4.2002, σ. 51.

υπηρεσιών [1], περιλαμβάνουν αναλυτικότερη καθοδήγηση σχετικά με τον τρόπο εφαρμογής της μεθοδολογίας καθαρού αποφευχθέντος κόστους.

27. Παρότι η Επιτροπή θεωρεί τη μεθοδολογία καθαρού αποφευχθέντος κόστους ως την ακριβέστερη μέθοδο για τον προσδιορισμό του κόστους υποχρέωσης παροχής δημόσιας υπηρεσίας, μπορεί να υπάρχουν περιπτώσεις όπου η χρήση της εν λόγω μεθοδολογίας δεν είναι εφικτή ή κατάλληλη. Στις περιπτώσεις αυτές, όπου αιτιολογείται δεόντως, η Επιτροπή μπορεί να αποδεχθεί εναλλακτικές μεθόδους για τον υπολογισμό του καθαρού κόστους που απαιτείται για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας, όπως η μεθοδολογία που βασίζεται στην κατανομή κόστους.

Μεθοδολογία που βασίζεται στην κατανομή κόστους

28. Σύμφωνα με τη μεθοδολογία κατανομής κόστους, το καθαρό κόστος που απαιτείται για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας μπορεί να υπολογιστεί ως η διαφορά μεταξύ του κόστους και των εσόδων εκπλήρωσης των υποχρεώσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας από έναν καθορισμένο πάροχο, όπως καθορίζεται και εκτιμάται στην πράξη ανάθεσης.

29. Το κόστος που λαμβάνεται υπόψη περιλαμβάνει όλο το κόστος που απαιτείται για τη διαχείριση της ΥΓΟΣ.

30. Εφόσον οι δραστηριότητες της εξεταζόμενης επιχείρησης περιορίζονται στην ΥΓΟΣ, μπορούν να ληφθούν υπόψη όλες οι δαπάνες της.

31. Εάν η επιχείρηση αναπτύσσει επίσης δραστηριότητες εκτός του πεδίου της ΥΓΟΣ, οι δαπάνες που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη μπορούν να καλύπτουν τις συνολικές άμεσες δαπάνες που είναι αναγκαίες για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας και κατάλληλη συνεισφορά στις έμμεσες δαπάνες που είναι κοινές στην ΥΓΟΣ και σε άλλες δραστηριότητες. Οι δαπάνες που συνδέονται με ενδεχόμενες δραστηριότητες εκτός του πεδίου της ΥΓΟΣ πρέπει να περιλαμβάνουν το σύνολο των άμεσων δαπανών, καθώς και κατάλληλη συνεισφορά στις κοινές δαπάνες. Για τον καθορισμό της κατάλληλης συνεισφοράς στις κοινές δαπάνες, οι τιμές αγοράς για τη χρήση των πόρων, κατά περίπτωση, μπορούν να ληφθούν ως τιμές αναφοράς [2]. Ελλείψει τέτοιων τιμών αγοράς, η κατάλληλη συνεισφορά στις κοινές δαπάνες μπορεί να καθοριστεί με βάση το επίπεδο του εύλογου κέρδους [3] που αναμένεται να αποκομίσει η επιχείρηση για δραστηριότητες εκτός του πεδίου ΥΓΟΣ ή με βάση άλλες μεθοδολογίες εάν κριθούν καταλληλότερες.

Έσοδα

32. Τα έσοδα που θα λαμβάνονται υπόψη πρέπει να περιλαμβάνουν τουλάχιστον όλα τα έσοδα που προκύπτουν από την ΥΓΟΣ, όπως εκτιμώνται και καθορίζονται στην πράξη ανάθεσης, καθώς και το πλεονάζον κέρδος που παράγεται από ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα ακόμα και αν συνδέεται με άλλες δραστηριότητες που προβλέπονται στην παράγραφο 45, ανεξάρτητα από το αν αυτό το πλεονάζον κέρδος χαρακτηρίζεται ως κρατική ενίσχυση κατά την έννοια του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης.

Εύλογο κέρδος

33. Με τον όρο «εύλογο κέρδος», νοείται το ποσοστό απόδοσης των κεφαλαίων [4] που θα απαιτείτο από μια τυπική επιχείρηση η οποία εξετάζει το ενδεχόμενο να παράσχει ή όχι την υπηρεσία γενικού οικονομικού συμφέροντος για τη συνολική διάρκεια της πράξης ανάθεσης λαμβάνοντας υπόψη το επίπεδο κινδύνου. Το επίπεδο κινδύνου εξαρτάται από τον εμπλεκόμενο τομέα, το είδος της υπηρεσίας και τα χαρακτηριστικά της αντιστάθμισης.

34. Στις περιπτώσεις όπου αιτιολογείται δεόντως, μπορούν να χρησιμοποιηθούν άλλοι δείκτες κέρδους εκτός από το ποσοστό απόδοσης των κεφαλαίων προκειμένου να προσδιοριστεί το εύλογο κέρδος, όπως η μέση απόδοση ιδίων κεφαλαίων [5], κατά την περίοδο ανάθεσης, η απόδοση επενδεδυμένου κεφαλαίου, η απόδοση στοιχείων ενεργητικού ή η απόδοση των πωλήσεων.

35. Ανεξάρτητα από τον δείκτη που επιλέγεται, το κράτος μέλος παρέχει στην Επιτροπή στοιχεία που αποδεικνύουν ότι το προβλεπόμενο κέρδος δεν υπερβαίνει το κέρδος που θα ζητούσε μια τυπική εταιρεία όταν εκτιμά κατά πόσον πρέπει να παρέχει την υπηρεσία ή όχι, για παράδειγμα αναφέροντας τις αποδόσεις που επιτεύχθηκαν για παρόμοια είδη συμβάσεων που ανατέθηκαν υπό ανταγωνιστικούς όρους.

---

[1] ΕΕ L 15 της 21.1.1998, σ. 14.

[2] Στην *Chronopost* (συνεκδικασθείσες υποθέσεις C-83/01 P, C-93/01 P και C-94/01 P, *Chronopost SA* [2003] ECR I-06993), το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο αναφέρθηκε στις «συνήθεις συνθήκες αγοράς»: «ελλείψει οποιασδήποτε δυνατότητας συγκρίσεως της καταστάσεως της La Poste με αυτήν του ιδιωτικού ομίλου επιχειρήσεων που δεν δραστηριοποιείται σε τομέα όπου δεν υφίσταται ανταγωνισμός, οι "συνήθεις συνθήκες της αγοράς", οι οποίες είναι κατ' ανάγκην υποθετικές, πρέπει να εκτιμώνται σε σχέση με τα διαθέσιμα αντικειμενικά και επαληθεύσιμα στοιχεία».

[3] Το εύλογο κέρδος θα υπολογιστεί από μια εκ των προτέρων προοπτική (με βάση τα αναμενόμενα κέρδη και όχι τα υλοποιηθέντα κέρδη) προκειμένου να μην αρθούν τα κίνητρα που διαθέτει η επιχείρηση για να υλοποιήσει πραγματικά κέρδη από τις δραστηριότητές της εκτός ΥΓΟΣ.

[4] Το ποσοστό απόδοσης του κεφαλαίου ορίζεται εδώ ως ο συντελεστής εσωτερικής απόδοσης (IRR) που πραγματοποιεί η επιχείρηση επί του επενδεδυμένου κεφαλαίου της κατά τη διάρκεια ζωής του σχεδίου, δηλ. ως ο συντελεστής εσωτερικής απόδοσης επί των ταμειακών ροών της συμβάσεως.

[5] Σε οποιοδήποτε δεδομένο έτος, το λογιστικό μέτρο «ποσοστό απόδοσης ιδίων κεφαλαίων» ορίζεται ως το κέρδος προ τόκων και φόρων (EBIT) προς τα ίδια κεφάλαια για το εν λόγω έτος. Η ετήσια ROE πρέπει να υπολογίζεται κατά μέσο όρο για το σύνολο της διάρκειας ζωής της πράξης ανάθεσης με την εφαρμογή ως συντελεστή προεξόφλησης είτε του κεφαλαιουχικού κόστους της εταιρείας ή του συντελεστή που ορίζεται στη σχετική ανακοίνωση για τα επιτόκια αναφοράς της Επιτροπής, ανάλογα με την περίπτωση.

36. Εύλογο σε κάθε περίπτωση θεωρείται ένα ποσοστό απόδοσης κεφαλαίων που δεν υπερβαίνει το σχετικό διατραπεζικό επιτόκιο ([1]) συν 100 μονάδες βάσης ([2]). Το σχετικό διατραπεζικό επιτόκιο είναι εκείνο του οποίου η λήξη και η διάρκεια αντιστοιχούν στη λήξη και τη διάρκεια της πράξης ανάθεσης.

37. Σε περίπτωση που η παροχή της ΥΓΟΣ συνδέεται με έναν ουσιαστικό εμπορικό ή συμβατικό κίνδυνο, για παράδειγμα επειδή η αντιστάθμιση έχει τη μορφή σταθερής κατ' αποκοπήν πληρωμής που καλύπτει το προβλεπόμενο καθαρό κόστος και ένα εύλογο κέρδος και η επιχείρηση λειτουργεί σε ένα ανταγωνιστικό περιβάλλον, το εύλογο κέρδος δεν μπορεί να υπερβαίνει το επίπεδο που αντιστοιχεί σε ποσοστό απόδοσης κεφαλαίων που είναι ανάλογο του επιπέδου κινδύνου. Το εν λόγω ποσοστό θα πρέπει να προσδιορίζεται, όπου είναι δυνατό, σε σχέση με το ποσοστό απόδοσης κεφαλαίων το οποίο επιτυγχάνεται σε παρόμοια είδη συμβάσεων δημόσιων υπηρεσιών που ανατίθενται υπό συνθήκες ανταγωνισμού (π.χ. συμβάσεις που ανατίθενται με δημοπράτηση). Όταν η εφαρμογή τέτοιας μεθόδου δεν είναι δυνατή, μπορούν να χρησιμοποιηθούν και άλλες μέθοδοι για τον προσδιορισμό του ποσοστού απόδοσης κεφαλαίων, μετά από σχετική αιτιολόγηση ([3]).

38. Σε περίπτωση που η παροχή της ΥΓΟΣ δεν συνδέεται με έναν ουσιαστικό εμπορικό ή συμβατικό κίνδυνο, για παράδειγμα επειδή το καθαρό κόστος που προκύπτει κατά την παροχή υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος ουσιαστικά αντισταθμίζεται εκ των υστέρων στο σύνολό του, το εύλογο κέρδος δεν μπορεί να υπερβαίνει το επίπεδο που αντιστοιχεί σε αυτό που ορίζεται στην παράγραφο 36. Ένας τέτοιου είδους μηχανισμός αντιστάθμισης δεν παρέχει κανένα κίνητρο αποδοτικότητας στον πάροχο της δημόσιας υπηρεσίας. Ως εκ τούτου, η χρήση του περιορίζεται αυστηρά στις περιπτώσεις όπου το κράτος μέλος μπορεί να αιτιολογήσει ότι δεν είναι εφικτό ή κατάλληλο να ληφθεί υπόψη η παραγωγικότητα και να διαμορφωθεί η σύμβαση έτσι ώστε να παρέχει κίνητρα για την αύξηση της αποτελεσματικότητας.

Κίνητρα αποδοτικότητας

39. Κατά την ανάπτυξη της μεθόδου αντιστάθμισης, τα κράτη μέλη πρέπει να θεσπίσουν κίνητρα για την αποδοτική παροχή ΥΓΟΣ υψηλού επιπέδου, εκτός αν μπορούν να αιτιολογήσουν δεόντως ότι αυτό δεν είναι εφικτό ή κατάλληλο.

40. Τα κίνητρα αποδοτικότητας μπορούν να σχεδιαστούν με διάφορους τρόπους έτσι ώστε να είναι τα πλέον κατάλληλα για τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά κάθε περίπτωσης ή τομέα. Για παράδειγμα, τα κράτη μέλη μπορούν να ορίσουν εκ των προτέρων ένα σταθερό επίπεδο αντιστάθμισης το οποίο προβλέπει και ενσωματώνει την αύξηση της αποδοτικότητας που μπορεί να αναμένει η επιχείρηση καθ' όλο τον κύκλο ζωής της πράξης ανάθεσης.

41. Εναλλακτικά, τα κράτη μέλη μπορούν να ορίσουν στόχους παραγωγικότητας στην πράξη ανάθεσης όπου το επίπεδο αντιστάθμισης θα εξαρτάται από τον βαθμό στον οποίο επιτυγχάνονται οι εν λόγω στόχοι. Εάν η επιχείρηση δεν εκπληρώσει τους στόχους, η αντιστάθμιση θα πρέπει να μειωθεί βάσει μεθόδου που προσδιορίζεται στην πράξη ανάθεσης. Αντίθετα, αν η επιχείρηση υπερβαίνει τους στόχους, η αντιστάθμιση θα πρέπει να αυξηθεί σύμφωνα με μια μέθοδο που θα καθορίζεται στην πράξη ανάθεσης. Οι ανταμοιβές που συνδέονται με την αύξηση της παραγωγικότητας θα πρέπει να οριστούν σε ένα επίπεδο τέτοιο που να επιτρέπει την ισορροπημένη κατανομή της εν λόγω αύξησης αποδοτικότητας μεταξύ της επιχείρησης και του κράτους μέλους ή/και των χρηστών.

42. Κάθε τέτοιος μηχανισμός για την παροχή κινήτρων βελτίωσης της αποδοτικότητας πρέπει να βασίζεται σε αντικειμενικά και μετρήσιμα κριτήρια τα οποία ορίζονται στην πράξη ανάθεσης και υπόκεινται σε διαφανή εκ των υστέρων αξιολόγηση που διενεργείται από οντότητα μη εξαρτώμενη από τον πάροχο ΥΓΟΣ.

43. Η αύξηση της αποδοτικότητας θα πρέπει να επιτυγχάνεται με την επιφύλαξη της ποιότητας της παρεχόμενης υπηρεσίας και θα πρέπει να πληροί τα πρότυπα που ορίζονται στη νομοθεσία της Ένωσης.

Ισχύουσες διατάξεις για επιχειρήσεις που αναλαμβάνουν την εκτέλεση δραστηριότητας και εκτός του πεδίου εφαρμογής των ΥΓΟΣ ή που παρέχουν διάφορες ΥΓΟΣ

44. Όταν μια επιχείρηση αναπτύσσει δραστηριότητες τόσο εντός όσο και εκτός του πεδίου ΥΓΟΣ, πρέπει να καταχωρούνται στην εσωτερική λογιστική ξεχωριστά οι δαπάνες και τα έσοδα που συνδέονται με την ΥΓΟΣ και οι αντίστοιχες δαπάνες και έσοδα που συνδέονται με τις λοιπές υπηρεσίες σύμφωνα με τις αρχές που καθορίζονται στην παράγραφο 31. Όταν μια επιχείρηση είναι επιφορτισμένη με τη διαχείριση πολλών ΥΓΟΣ, είτε επειδή η αρχή χορήγησης είναι διαφορετική, είτε επειδή η φύση της ΥΓΟΣ είναι διαφορετική, πρέπει η λογιστική σε επίπεδα επιχείρησης να μπορεί να επαληθεύει την παρουσία ή απουσία τυχόν υπεραντιστάθμισης σε καθεμία από τις ΥΓΟΣ.

45. Εάν η υπό εξέταση επιχείρηση διαθέτει ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα που συνδέονται με άλλες δραστηριότητες εκτός από την ΥΓΟΣ για την οποία χορηγείται η ενίσχυση, που παράγουν κέρδος το οποίο υπερβαίνει το εύλογο κέρδος, ή οφέλη χάρη σε άλλα προνόμια τα οποία εκχωρούνται από το κράτος, αυτά θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη, ανεξάρτητα από το χαρακτηρισμό τους για τους σκοπούς του άρθρου 107 παράγραφος 1 της Συνθήκης, και να προστίθενται στα έσοδα της επιχείρησης. Το εύλογο κέρδος από δραστηριότητες για τις οποίες η επιχείρηση κατέχει ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα πρέπει να υπολογίζεται από μια εκ των προτέρων προοπτική, με γνώμονα τον κίνδυνο, ή την έλλειψη κινδύνου,

([1]) Το διατραπεζικό επιτόκιο είναι αυτό με τη μεγαλύτερη λήξη που ισοδυναμεί με το διατραπεζικό επιτόκιο δανεισμού ενός έτους (IBOR). Αυτό χρησιμοποιείται στις χρηματοοικονομικές αγορές ως επιτόκιο αναφοράς για τον προσδιορισμό του επιτοκίου χρηματοδότησης.

([2]) Οι 100 μονάδες βάσης αντισταθμίζουν, μεταξύ άλλων, τον κίνδυνο ρευστότητας που συνδέεται με το γεγονός ότι ένας πάροχος ΥΓΟΣ που επενδύει κεφάλαιο σε σύμβαση ΥΓΟΣ δεσμεύει αυτό το κεφάλαιο για τη διάρκεια της πράξης ανάθεσης και δεν θα είναι σε θέση να πωλήσει το μερίδιό του τόσο γρήγορα και με χαμηλό κόστος, όπως ένα ευρείας διάδοσης και ρευστό στοιχείο ενεργητικού χωρίς κίνδυνο.

([3]) Για παράδειγμα, με τη σύγκριση της απόδοσης με το μέσο σταθμισμένο κόστος κεφαλαίου (WACC) της εταιρείας σε σχέση με την εν λόγω δραστηριότητα, ή με τη μέση απόδοση κεφαλαίου για τον τομέα, κατά το πρόσφατο παρελθόν, λαμβάνοντας υπόψη κατά πόσον τα ιστορικά στοιχεία είναι κατάλληλα για σκοπούς προεκβολής.

στον οποίο εκτίθεται η εν λόγω επιχείρηση. Αυτός ο υπολογισμός πρέπει να λαμβάνει επίσης υπόψη τα κίνητρα αποδοτικότητας που έχει εισαγάγει το κράτος μέλος σε σχέση με την παροχή της εν λόγω υπηρεσίας.

46. Το κράτος μέλος μπορεί να αποφασίσει ότι το κέρδος που απορρέει από άλλες δραστηριότητες εκτός του πεδίου εφαρμογής της ΥΓΟΣ, ιδιαίτερα από τις δραστηριότητες εκείνες που στηρίζονται στις απαραίτητες υποδομές για την παροχή της ΥΓΟΣ, πρέπει να διατίθεται εξ ολοκλήρου ή εν μέρει για τη χρηματοδότηση της ΥΓΟΣ.

Υπεραντιστάθμιση

47. Ως υπεραντιστάθμιση πρέπει να νοείται οποιαδήποτε αντιστάθμιση που λαμβάνει η επιχείρηση επιπλέον του ποσού ενίσχυσης όπως ορίζεται στην παράγραφο 21 για ολόκληρη τη διάρκεια της σύμβασης. Όπως αναφέρεται στις παραγράφους 39 έως 42, ένα πλεόνασμα που οφείλεται σε αύξηση αποδοτικότητας υψηλότερη από την αναμενόμενη μπορεί να κρατηθεί ως πρόσθετο εύλογο κέρδος, όπως ορίζεται στην πράξη ανάθεσης ([1]).

48. Δεδομένου ότι η υπεραντιστάθμιση δεν είναι αναγκαία για την παροχή της ΥΓΟΣ, συνιστά ασυμβίβαστη κρατική ενίσχυση.

49. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι η αντιστάθμιση που χορηγείται για την παροχή ΥΓΟΣ πληροί τις απαιτήσεις που καθορίζονται στην παρούσα ανακοίνωση και ειδικότερα ότι οι επιχειρήσεις δεν λαμβάνουν αντιστάθμιση που υπερβαίνει το ποσό το οποίο καθορίζεται σύμφωνα με αυτές τις απαιτήσεις του παρόντος τμήματος. Οφείλουν να παρέχουν αποδεικτικά στοιχεία στην Επιτροπή εφόσον το ζητήσει. Διενεργούν τακτικούς ελέγχους, ή εξασφαλίζουν τη διενέργεια τέτοιων ελέγχων, στο τέλος της περιόδου της ανάθεσης και, εν πάση περιπτώσει, σε διαστήματα που δεν υπερβαίνουν τα τρία έτη. Για την ενίσχυση που χορηγείται μέσω άλλης διαδικασίας πλην της διαδικασίας δημόσιας σύμβασης με δημοσίευση ([2]), οι έλεγχοι θα πρέπει να διενεργούνται κανονικά τουλάχιστον ανά διετία.

50. Στην περίπτωση που το κράτος μέλος έχει ορίσει εκ των προτέρων ένα σταθερό επίπεδο αντιστάθμισης το οποίο προβλέπει και ενσωματώνει την αύξηση της αποδοτικότητας που μπορεί να αναμένει ο πάροχος δημόσιας υπηρεσίας καθ' όλη τη διάρκεια της πράξης ανάθεσης, βάσει ορθής κατανομής των δαπανών και των εσόδων και εύλογων προσδοκιών όπως περιγράφεται στο παρόν τμήμα, ο έλεγχος υπεραντιστάθμισης περιορίζεται στο να διασφαλιστεί ότι το επίπεδο κέρδους το οποίο δικαιούται ο πάροχος σύμφωνα με την πράξη ανάθεσης, είναι όντως εύλογο από μια εκ των προτέρων προοπτική.

([1]) Ομοίως, ένα έλλειμμα που οφείλεται σε αύξηση της αποδοτικότητας μικρότερη από την αναμενόμενη θα πρέπει να βαρύνει εν μέρει την επιχείρηση όταν αυτό προβλέπεται στην πράξη ανάθεσης.

([2]) Όπως η ενίσχυση που χορηγείται σε σχέση με εσωτερικές συμβάσεις, παραχωρήσεις χωρίς ανταγωνιστική κατανομή, διαδικασίες δημόσιων συμβάσεων χωρίς προηγούμενη δημοσίευση.

2.9. **Πρόσθετες απαιτήσεις που μπορεί να είναι απαραίτητες για να εξασφαλιστεί ότι η ανάπτυξη των συναλλαγών δεν επηρεάζεται σε βαθμό αντίθετο προς το συμφέρον της Ένωσης**

51. Οι απαιτήσεις που ορίζονται στα τμήματα 2.1 έως 2.8 συνήθως επαρκούν για να εξασφαλίσουν ότι η ενίσχυση δεν στρεβλώνει τον ανταγωνισμό με τρόπο αντίθετο προς το συμφέρον της Ένωσης.

52. Δεν αποκλείεται, ωστόσο, ότι σε ορισμένες εξαιρετικές περιστάσεις σοβαρές στρεβλώσεις του ανταγωνισμού στην εσωτερική αγορά ενδέχεται να μην αντιμετωπιστούν ποτέ και η ενίσχυση να επηρεάσει τις συναλλαγές κατά τρόπο αντίθετο προς το συμφέρον της Ένωσης.

53. Σε τέτοια περίπτωση, η Επιτροπή θα εξετάσει κατά πόσον τέτοιου είδους στρεβλώσεις μπορούν να μετριαστούν είτε απαιτώντας όρους είτε ζητώντας δεσμεύσεις από το κράτος μέλος.

54. Σοβαρές στρεβλώσεις του ανταγωνισμού, τέτοιες ώστε να είναι αντίθετες προς τα συμφέροντα της Ένωσης, δεν αναμένεται να προκύψουν παρά μόνο σε εξαιρετικές περιστάσεις. Η Επιτροπή θα περιορίσει την προσοχή της στις στρεβλώσεις εκείνες κατά τις οποίες η ενίσχυση έχει δυσμενείς επιπτώσεις σε άλλα κράτη μέλη και στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς, π.χ. επειδή αποκλείουν επιχειρήσεις σε σημαντικούς τομείς της οικονομίας από τη δυνατότητα να επιτύχουν το αναγκαίο μέγεθος πράξεων ώστε να λειτουργούν αποτελεσματικά.

55. Τέτοιες στρεβλώσεις μπορούν να προκύψουν, για παράδειγμα, όταν η ανάθεση είτε έχει διάρκεια που δεν μπορεί να δικαιολογηθεί με βάση αντικειμενικά κριτήρια (όπως η ανάγκη απόσβεσης μη μεταβιβάσιμων στοιχείων πάγιου ενεργητικού) ή συγκεντρώνει μια σειρά από εργασίες (που θα μπορούσαν ουσιαστικά να εμπίπτουν εξίσου σε ξεχωριστές αναθέσεις χωρίς απώλεια κοινωνικού οφέλους ή χωρίς κανένα πρόσθετο κόστος από άποψη αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας της παροχής υπηρεσιών). Σε τέτοια περίπτωση, η Επιτροπή θα εξετάσει κατά πόσον η ίδια δημόσια υπηρεσία μπορούσε εξίσου να παρασχεθεί με λιγότερο στρεβλωτικό τρόπο, για παράδειγμα μέσω πιο περιορισμένης ανάθεσης από πλευράς διάρκειας ή πεδίου ή μέσω χωριστών αναθέσεων.

56. Μια άλλη περίπτωση που ενδέχεται να απαιτήσει λεπτομερέστερη εξέταση μπορεί να προκύψει όταν το κράτος μέλος αναθέσει σε πάροχο δημόσιας υπηρεσίας, χωρίς διαδικασία διαγωνισμού επιλογής, το καθήκον παροχής ΥΓΟΣ σε μια μη προστατευόμενη αγορά στην οποία παρέχονται ήδη παρόμοιες υπηρεσίες ή αναμένεται ότι θα παρασχεθούν στο προσεχές μέλλον αν δεν έχει υπάρχει ΥΓΟΣ. Αυτές οι δυσμενείς επιπτώσεις στην ανάπτυξη των συναλλαγών μπορούν να είναι περισσότερο έντονες όταν η ΥΓΟΣ προσφέρεται σε τιμές χαμηλότερες του κόστους κάθε πραγματικού ή δυνητικού παρόχου, κατά τρόπο που να προκαλείται αποκλεισμός της αγοράς. Η

Επιτροπή, ενώ σέβεται πλήρως την ευρεία διακριτική ευχέρεια του κράτους μέλους να ορίζει την ΥΓΟΣ, μπορεί ωστόσο να απαιτήσει τροποποιήσεις, για παράδειγμα στη χορήγηση της ενίσχυσης, όταν μπορεί να αποδείξει εύλογα ότι θα ήταν πιθανό να παρασχεθεί η ίδια ΥΓΟΣ με αντίστοιχους όρους για τους χρήστες, με λιγότερο στρεβλωτικό τρόπο και με χαμηλότερο κόστος για το κράτος.

57. Δικαιολογείται επίσης στενότερος έλεγχος στην περίπτωση που η ανάθεση της παροχής υπηρεσίας συνδέεται με ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα που περιορίζουν σοβαρά τον ανταγωνισμό στην εσωτερική αγορά σε βαθμό αντίθετο προς το συμφέρον της Ένωσης. Ενώ η πρωταρχική οδός για την κατανόηση τέτοιας περίπτωσης παραμένει το άρθρο 106 παράγραφος 1 της Συνθήκης, η κρατική ενίσχυση ενδέχεται να μην θεωρηθεί συμβιβάσιμη όταν το αποκλειστικό δικαίωμα προσφέρει πλεονεκτήματα που δεν θα μπορούσαν να εκτιμηθούν, να ποσοτικοποιηθούν ή να κατανοηθούν ορθά σύμφωνα με τις μεθόδους υπολογισμού του καθαρού κόστους της ΥΓΟΣ που περιγράφεται στο τμήμα 2.8.

58. Η Επιτροπή θα δώσει, επίσης, προσοχή σε καταστάσεις όπου η ενίσχυση επιτρέπει στην επιχείρηση να χρηματοδοτεί τη δημιουργία ή χρήση υποδομών που δεν αντιγράφονται εύκολα και παρέχει τη δυνατότητα αποκλεισμού της αγοράς όπου παρέχεται η ΥΓΟΣ ή συνδεόμενων σχετικών αγορών. Εάν πρόκειται για τέτοια περίπτωση, θα ήταν σκόπιμο να απαιτηθεί να δίνεται στους ανταγωνιστές δίκαιη και άνευ διακρίσεων πρόσβαση σ' αυτές τις υποδομές υπό κατάλληλους όρους.

59. Εάν οι στρεβλώσεις του ανταγωνισμού είναι απόρροια ανάθεσης που εμποδίζει την πραγματική εφαρμογή ή επιβολή νομοθεσίας της Ένωσης που αποσκοπεί στη διασφάλιση της εύρυθμης λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς, η Επιτροπή θα εξετάσει εάν η δημόσια υπηρεσία μπορούσε εξίσου να παρασχεθεί με λιγότερο στρεβλωτικό τρόπο, για παράδειγμα, με την πλήρη εφαρμογή νομοθετικής ρύθμισης της Ένωσης για συγκεκριμένους τομείς.

2.10. **Διαφάνεια**

60. Για κάθε αντιστάθμιση ΥΓΟΣ που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας ανακοίνωσης, το εμπλεκόμενο κράτος μέλος θα πρέπει να δημοσιεύει τις ακόλουθες πληροφορίες είτε στο Διαδίκτυο είτε με κάποιο άλλο κατάλληλο μέσο:

α) τα αποτελέσματα της δημόσιας διαβούλευσης ή άλλα κατάλληλα μέσα που αναφέρονται στην παράγραφο 14·

β) το περιεχόμενο και τη διάρκεια των υποχρεώσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας·

γ) τις επιχειρήσεις και, κατά περίπτωση, τη γεωγραφική περιοχή που αφορούν·

δ) τα ποσά των ενισχύσεων που χορηγήθηκαν στην επιχείρηση σε ετήσια βάση.

2.11. **Ενισχύσεις που πληρούν τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 της απόφασης 2012/21/ΕΕ**

61. Οι αρχές που καθορίζονται στις παραγράφους 14, 19, 20, 24, 39, 51 έως 59 και 60 στοιχείο α) δεν εφαρμόζονται στις ενισχύσεις οι οποίες πληρούν τους όρους που ορίζονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 της απόφασης 2012/21/ΕΕ.

3. **ΥΠΟΒΟΛΗ ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ**

62. Τα κράτη μέλη υποβάλλουν έκθεση στην Επιτροπή σχετικά με τη συμμόρφωση με την παρούσα ανακοίνωση κάθε δύο έτη. Οι εκθέσεις περιλαμβάνουν γενική επισκόπηση της εφαρμογής της παρούσας ανακοίνωσης για τους διάφορους τομείς παροχής υπηρεσιών. Η επισκόπηση περιλαμβάνει:

α) περιγραφή της εφαρμογής των αρχών που καθορίζονται στην παρούσα ανακοίνωση στις υπηρεσίες που εμπίπτουν στο πεδίο της, περιλαμβανομένων των εσωτερικών δραστηριοτήτων·

β) το συνολικό ποσό της ενίσχυσης που χορηγείται σε επιχειρήσεις που υπάγονται στο πεδίο της παρούσας ανακοίνωσης με ανάλυση ανά οικονομικό τομέα των δικαιούχων·

γ) μια ένδειξη που υποδηλώνει κατά πόσον, για ένα συγκεκριμένο τύπο υπηρεσίας, η εφαρμογή των αρχών που καθορίζονται στην παρούσα ανακοίνωση προκάλεσε δυσκολίες ή παράπονα από τρίτους· και

δ) άλλες πληροφορίες αναφορικά με την εφαρμογή των αρχών που καθορίζονται στην παρούσα ανακοίνωση οι οποίες απαιτούνται από την Επιτροπή και πρέπει να καθορίζονται εν ευθέτω χρόνω πριν από την υποβολή της έκθεσης.

Η πρώτη έκθεση υποβάλλεται στις 30 Ιουνίου 2014.

63. Επιπλέον, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου, της 22ας Μαρτίου 1999, για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου 93 της Συνθήκης ΕΚ [1] (τώρα άρθρο 108 της Συνθήκης) και του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 794/2004 της Επιτροπής, της 21ης Απριλίου 2004, σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου 93 της Συνθήκης ΕΚ [2], τα κράτη μέλη πρέπει να υποβάλουν ετήσιες εκθέσεις στην Επιτροπή σχετικά με τις ενισχύσεις που χορηγούνται κατόπιν αποφάσεως της Επιτροπή βάσει της παρούσας ανακοίνωσης.

64. Οι εκθέσεις θα δημοσιεύονται στον δικτυακό τόπο της Επιτροπής.

65. Η Επιτροπή προτίθεται να διεξαγάγει επανεξέταση της παρούσας ανακοίνωσης στις 31 Ιανουαρίου 2017.

4. **ΟΡΟΙ ΚΑΙ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΠΟΥ ΣΥΝΔΕΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΙΣ ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ**

66. Σύμφωνα με το άρθρο 7, παράγραφος 4, του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999, η Επιτροπή μπορεί να συνοδεύει τη θετική απόφασή της με όρους υπό τους οποίους μια ενίσχυση μπορεί να θεωρηθεί συμβιβάσιμη με την εσωτερική αγορά, και μπορεί να θεσπίσει υποχρεώσεις που της επιτρέπουν να ελέγχει την τήρηση της εν λόγω απόφασης. Στον τομέα των ΥΓΟΣ, οι όροι και οι υποχρεώσεις ενδέχεται να είναι απαραίτητοι, ιδίως για να διασφαλίζεται ότι οι ενισχύσεις που χορηγούνται στις επιχειρήσεις δεν οδηγούν σε περιττές στρεβλώσεις των συναλλαγών στην εσωτερική αγορά. Στο πλαίσιο αυτό ενδέχεται να

[1] ΕΕ L 83 της 27.3.1999, σ. 1.
[2] ΕΕ L 140 της 30.4.2004, σ. 1.

χρειαστεί η εκπόνηση περιοδικών εκθέσεων ή η εκπλήρωση άλλων υποχρεώσεων, ανάλογα με τη συγκεκριμένη κατάσταση της κάθε υπηρεσίας γενικού οικονομικού συμφέροντος.

5. ΕΦΑΡΜΟΓΗ

67. Η Επιτροπή θα εφαρμόσει τις διατάξεις της παρούσας ανακοίνωσης από τις 31 Ιανουαρίου 2012.

68. Η Επιτροπή θα εφαρμόσει τις αρχές που καθορίζονται στην παρούσα ανακοίνωση σε όλα τα σχέδια ενισχύσεων που της κοινοποιούνται και θα λάβει απόφαση επ' αυτών των σχεδίων σύμφωνα με τις εν λόγω αρχές, ακόμη και αν τα σχέδια κοινοποιήθηκαν πριν από τις 31 Ιανουαρίου 2012.

69. Η Επιτροπή θα εφαρμόσει τις διατάξεις τις αρχές που καθορίζονται στην παρούσα ανακοίνωση σε παράνομες ενισχύσεις για τις οποίες λαμβάνει απόφαση μετά τις 31 Ιανουαρίου 2012, ακόμα και αν η ενίσχυση χορηγήθηκε πριν από την εν λόγω ημερομηνία. Εντούτοις, στην περίπτωση που η ενίσχυση χορηγήθηκε πριν από τις 31 Ιανουαρίου 2012, οι αρχές που καθορίζονται στις παραγράφους 14, 19, 20, 24, 39 και 60 δεν εφαρμόζονται.

6. ΚΑΤΑΛΛΗΛΑ ΜΕΤΡΑ

70. Η Επιτροπή προτείνει ως κατάλληλα μέτρα για τους σκοπούς του άρθρου 108 παράγραφος 1 της Συνθήκης τα κράτη μέλη να δημοσιεύσουν κατάλογο των υφιστάμενων καθεστώτων ενισχύσεων όσον αφορά την αντιστάθμιση για παροχή δημόσιας υπηρεσίας που πρέπει να εναρμονιστεί με την παρούσα ανακοίνωση, μέχρι τις 31 Ιανουαρίου 2013, και να εναρμονίσουν αυτά τα καθεστώτα ενισχύσεων με την παρούσα ανακοίνωση, μέχρι τις 31 Ιανουαρίου 2014.

71. Τα κράτη μέλη επιβεβαιώνουν στην Επιτροπή, μέχρι τις 29 Φεβρουαρίου 2012, ότι συμφωνούν με τα προτεινόμενα κατάλληλα μέτρα. Ελλείψει απάντησης, η Επιτροπή θα θεωρήσει ότι το οικείο κράτος μέλος δεν συμφωνεί με την πρόταση.